

Trsno kolje, kako trpežno narediti.

M. Novi način, kako trsno kolje trpežno narediti obstoji v sledečem. Vzame se kolikor mogoče dobro posušen in po zimi sekan les. Kolje iz takega lesa nacepljeno se dene $\frac{1}{4}$ ure v tole zmes. Med 50 kilov vrelega premogovega katranoveca se pomešajo 3 kili navadne kuhinjske soli, 5 kilov železnega vitriola, 3 kili galuna, 13 kilov kolofonija prav do dobrega in ta zmes se potem kuha, da je do pravega gosta. Brž ko se je kolje iz te zmesi vzelo, se potrosi prek in prek z pripravljenim prahom, ki obstoji iz 50 kilov dobro prežgane premogove žilindre, 5 kilov stolčnega železnega vitriola in 15 kilov v prah stolčnega apna in vrh tega še poljubno veliko stolčnega stekla. Tako pripravljeno kolje se do porabe brani na kakem suhem kraju.

Perutnistvo v Avstriji vrže prebivalcem na leto 200—300 milijonov goldinarjev, kakor zvedenci trdijo. Ali bi se ne dalo še 2 ali 3krat toliko pridobiti? Mislimo da! Vsaj vidimo, kako močno se ta stroka našega gospodarstva tu pa tam še zanemarija. Še le zadnja leta začela so društva delati na umno perutninsko gospodarstvo po zgledu Francozov, Belgijancev in Angležev. Perutnistvo daje lepih in gotovih dohodkov tudi tam, kjer večjih živalij rediti mogoče ni.

Sejmovi na Štajerskem: 6. marca Gradec, sv. Peter pod sv. gorami, Slov. Gradec; 8. marca Pilštanj; 10. marca nemški Landsberg, Kapela brežiš. okraja, Dol, Strass, Kostrivnica, spodnja Poljskava, sv. Jurij pod Tabrom; 12. marca sv. Magdalena v Mariboru, sv. Jurij na južnej železnici, Selnica ob Dravi, sv. Lovrenc na Dravskem polji.

Sejmovi na Koroškem: 8. marca Pliberk, Špital, 9. marca Milštat, 12. marca Labod, 16. marca Eberštajn.

Dopisi.

Iz Maribora. (Hranilnica — luterani — vinogradi — sejm.) Gotovo je se malokdo nadejal sledeče novice iz našega mesta: mariborska hranilnica je te dni objavila razglas, da bo počenši s 1. aprilom za vloženi kapital dajala menje obrestij ali činžev, kakor do sedaj, namreč 4 fl. 50 kr. od 100 fl. t. j. $4\frac{1}{2}\%$, pa tudi menje tirjala bo obrestij od izposojenih denarjev, namreč 5 fl. 50 kr. od 100 fl. t. j. $5\frac{1}{2}\%$. V novi odbor hranilnični izvoljeni so gospodje: Henrik plem. Gasteiger predsednik, Jak. Peternell namestnik, dr. Duhač, K. Fluher, W. Geupert, D. Hartman, dr. Reiser, Fr. Stampfl, Ant. plem. Schmitt in A. Tombasko. Takajšnjemu gasilnemu društvu darovala je hranilnica 200 fl. — V „Marburger-Zeitung“ beremo izkaz udov luteranske verske srenje, ki ima za

vsem 200 udov v Mariboru, Ptuji, Borlu, sv. Trojici v Slov. goricah, Radgoni, Središči, Slatini, Račjem, sv. Lovrenci v pušcavi, Muti, Spielfeldu, Arnauzi in Lipnici. Verski poduk dobiva 24 učencev. Krščenih bilo je lani 5 fantičev in 5 deklet. umrlo je luteranov 11, prestopilo k luteranstvu je 6 katoličanov, (kde neki?). Dohodkov bilo je 2666 fl. potroškov 2361 fl. Kolikor smo do sedaj zvedeli zimski mráz trsovju ni škodil nikder razun v nizkih legah, tu pa posebno brajdam. Živinski sejem 1. marca t. l. bil je dobro obiskovan in je bilo dokaj lepe živine videti!

Iz Ribnice. (Blizu škandala.) „Kar se ne stori, se tudi ne zve“, pravi naš narodni pregovor; če bi se toraj ne bilo storilo, ne izvedelo bi se tudi to, kar sem se tudi namenil tukaj omeniti. Kratki letošnji pust bilo je pri nas le malo svatovščin ali ženitovanj; najimenitnejši ste bili še oni, ki ste se na pustni pondeljek tu obhajali. Vse popoldne bili so gostje, dasi tudi dvojnih svatov, skupej v najlepšem redu, a da bi se še dalje to godilo, to našim nemškutarjem ni bilo v glavi! V ta namen so si tudi ta večer svoj „bal“ ravno pri tej hiši naročili, v katerej eni sobi bi naj bili potem prvi gostje, a v drugi nemškutarji; — zadnji prvim vkjub — to se vé. Najprvo kar so nemškutarji storili, je bilo, da so svatom godee vzeli, drugi nasprotilej pa je bil, da so se na lópi, kjer so vkup prihajali, tedaj pa tedaj čule besede: da kdor je Slovenec v sobo, ki je bila čez dan svatom za ples, ne smé! Lahko je misliti, kako velika nevolja je iz tega nastala in Bog vé, kaj bi se bilo še zgodilo, ko bi svatje ne bili to zbadljivo obnašanje mirno prenesli. Sploh pa mora se vprašati, ali tukajšnji obč. predstojnik Tommasi in svetovalci Gasteiger, z vodjem žandarjem in učiteljima, ki so se vsi poslednjim pridružili, res nimajo toliko pojma, da bi sprevideli nevarnost, ki bi bila vsled tega lahko nastala? Mar menijo ti domišljevi gospodje, da bodo znabiti tukajšnji Slovenci zaradi tiste peščice suhopetnih glažutarjev in brejlonosnih njih vodjev res Nemci postali? No če je temu tako, potem si bi naj ti gospodje tudi mislili, da bi se bili zasmehovanci lahko poslužili besedi nekega nemškega kancelarja, ki trdi, da „moč je nad pravico“, pri katerej reči pa bi bila kocka nemčurjem gotovo na slabo korist izpadla. H koncu naj še omenim, da so si dali nemškutarji nad vratmi napraviti napis: „zum Blumenkränzen“ in še nekaj druga, ter so nosili še nekšna posebna znamenja iz papirja na obleki, da so tako svatje in drugi prišleci lahko vedeli, koga smejo smatrati za svojega nasprotnika. Svetujemo pa srboritim gospodom, ki so vkljub svojej domišljevej olikanosti vendar le pravi neotesanci, da če menijo na tak način našo narodnost zasmehovati, naj si le zapišejo za ušesa, da bodo poprej oni preminoli, nego se bo naša narodnost omajala. Mi Slovenci smo kaj takega že stoletja prenašali, in da bi se njih namen zdaj zaradi teh „privan-

dravcev" izpolnil, to je pri sedanjih razmerah gotovo zmiraj — nemogoče.

Iz Središča. (Židovstvo.) Zraven mnogih nadlog, katere tukajšnje prebivalstvo nadlegujejo, je eno najsitnejših naše židovstvo, katero si, kakor po širokem svetu, tudi tukaj na vso moč prizadeva, kako bi zamoglo nad krščanstvom nekako prvenstvo zadobiti. Ako prideš v krčmo, na gostijo ali kako drugo samo za izborne goste prirejeno veselico, povsod najdeš nadležnega židova, ki te z raznimi vprašanji trpinči, da je joj! Kako je bilo za onega časa veselo, ko še se Abrahamovo potomstvo na Štajerskem ni smelo naseljevati, a sedaj, ko se v vsakem mestu, trgu, da celo skoro že pri vsakej cerkvi „Jud“ najde, je to baš narobe! Vsak židov namerava namreč sebi vse v korist obrniti. Marsikatera gospodinja je v prejšnjih časih za maslo, kuretinu in jajca, česar je v večji meri prodala, lepo svoto dobila in na takšen način gospodinjstvu koristila, a sedaj, ko ima sitnega žida pred nosom, za katerega ve, da vse kupuje, odnese, ako jej je nekaj novičev potrebno, vse kar hiša premore k njemu ter proda in za malo blago dobi mali znesek denarjev, s katerim se navadno nič ne koristi. Lehko je tudi mogoče, da hlapei in dekle, na katere se ni vselej zanašati, doma jajca pobirajo (kdo bi jih vedno nadzoroval) in židovom prodajajo, vsaj dekle potrebuje robee, česlje, a hlapei pa tobak, žveplenke itd., a misliš, da jih bo židov ovadil? Gotovo ne! On samo gleda v vsakem oziru na lastno korist. Da židov kristijanskemu blagostanju ni prijatelj, vidi se pri vsakej priliki. Ako sedaj, ko se sneg tali, pride človek k njemu, vpraša ga koj: kakšna je setev, da li jej je huda in dolga zima močno naškodila ali ne. Ako reče, da letos ne bomo ali pa slabo želi, nasmehne se židov vesel rekoč: „Jaz sem vedel, da bo tako.“ Ako pa kdo reče, da setvi mraz ni naškodil, pa koj klavarn pobesi glavo. Skoro neverjetno ali vendar je živa istina, kar se je dne 14. febr. na dan sv. Valentina pri nas pripetilo. Takrat bil je senjem in kakor je že vsako leto navada, tako so tudi letos kupec in rokodelci izpostavili svoje blago za prodajo. Tukajšnji barvar g. V., da si rojen protestant, ki pa daje svoje otroke čisto po krščansko katoliškem izrejevati, je občasno po vseh okolici in se močno kupuje. Naši, ptujski in čakovski, židovje videč, da je blago gosp. V. dobro iz pod rok šlo, dogovorijo se koj in začnejo svoje platno za deset novičev ceneje prodajati. Vsi so začeli iz celega grla kričati, da je njihovo blago boljše in za deset novičev cenejše in da ti delujejo na svojo zgubo. Pa se ve, da je marsikatero ženo premetilo, ki je šla za 10 novičev cenejše ali trikrat slabejše blago kupovat. Ta žalostna prigodba bodi našim okoličanom za bodočnost v poduk, da se ne bodo dali pri enaki prilikosti od židov prekaniti.

Iz gornje Hajdine. (Slovensk župan.) Dne 11. febr. t. l. bila je volitev srenjskih odborikov. Može gornje vasi so letos vrlo skupaj držali, skoro vsi prišli so volit, in tako so dosegli, da imajo 7 odborikov, spodnjim samo 5 prepustivši. Gornji vaščani bili so zvoljeni: S. Kappel, S. Veranek, A. Ritonja, V. Muhič, J. Carl, A. Ogrizek in J. Pulko; spodnji: Fr. Pleteršek, A. Senekovič, J. Strafela, M. Horvat in M. Cebej. Ker so spodnji vaščani navajeni župana v svoji vasi imeti, napenjali so vse moči, odborike pregovarjali, da bi le enega izmed njih zopet izvolili, toda zastoj. Niso se mogli s tem spoprijazniti, da bi si morali gori k nam po živinske potne liste, domovinske liste itd. hoditi. Da se je pa vendar tako zgodilo, so si deloma sami krivi in pa neki brežki jeziki, ki so baje pravili, da na gornji Hajdini nimamo sposobnega moža za predstojništvo. No in to je naše vaščane malo zježilo, ter so sklenili, da hočejo pokazati, da tudi oni nekaj zmorejo. Ko je tedaj 19. t. m. na Bregu, ptujskem predmestju, v hiši g. A. Pogatschnigg-a se vršila volitev župana, bili so lepo složni, stali so trdno kakor skala, čeravno se je volitev 3krat ponavljala. Izvolili so obče spoštovanega našega vaščana, iskrenega Slovenca g. Simona Kampelna, in Vido Muhiča pa g. A. Senekoviča za občinska svetovalca. Malokdo pomni župana na gornji Hajdini, po dolgih letih so ga zopet sem gori potegnili, v klub jezi in škripauja z zobmi. Ne pride nam v misel, da bi prejšnjega župana zaničevali, ali druge kot nesposobne proglašali, vsi so znani poštenjaki; pa to povemo, da popolnoma zaupamo novemu županu. On zna vendar pisati, brati in nekaj nemški, s katerimi zmožnostmi se prejšnji predstojnik ni mogel ponašati. Dalje je g. Kappel tudi skoz in skoz poštenjak, njegova beseda v občini veljavna in spoštovana, vrh tega je nam obljubil, da hoče v slovenskem jeziku poslovati in uradovati, vse slovenski pisati in kolikor dopuščeno tudi slovenske odloke in rešitve od oblastnij tirjati. Res takih mož potrebujemo, ker smo Slovenci. Novi župan bode tedaj storil, česar še prej njim nobeden ni storil, slovenski bo uradoval. Bog nam ga ohrani mnogo let!

Iz Teharja. (Jud v srenjskem zastopu.) Dne 26. febr. zjutraj smo se bili zbrali k volitvi, nadjaje se, da to pot kaj k boljšemu vkrnememo. Naša precej obširna srenja je bila z malo pečico kmetov na volišči zastopana, to je bilo tudi vzrok, da so potem tisti inteligentni nemčurji s pomočjo svojih podložnih, nekega uradnika (kanzleidirektorja) iz Štorovske železniške fabrike v občinski odbor stišali. Ta gospod je pa jud; tega Abrahamovega sina nam je še manjkalo. Vse svarjenje od naše strani, da juda ne voliti, ni zdalo nič; še celó, čujte! dva precej glasovita narodnjaka, Slovenca, katoličana, sta glasovala za tega juda; menda jima je obljubil žakelj časti? Ta izvoljeni hebrejec prej ni hotel nič slovenski znati,

ta dan paje našim kmetom po slovenski znal ponujati se. Star pregovor pravi: hudič v sili muhe žre, nemčur slovenski govori. Kaj ko bi se bil prišel lemlerški kozel ponujati, gotovo bi bil v Teharjih izvoljen. Kmetje, imejte drugokrat več opaznosti, ne ostajajte doma za pečjo, kedar je dan volitve, vzemite si zgled od teh fabriških gospodov, ki so vse jim mogoče porabili in s celo bando tistih posestnikov, ki ali v fabriki delajo ali kakšen dobiček od te prebogatice mize dobivajo, prišli volit tega juda. Tudi ta volitev ni bila čisto brez nepostavnosti, volit je prišel jeden najemnik iz Štor, ki davka ne plačuje, — drugi naš pošten kmet ni smel voliti, ker ni bil v volilnem protokolu. Iz tega vemo, kam pes tace moli.

Eden kmet volilec.

Iz okolice Ljutomerske. (Piravo prijateljstvo.) Preteklo nedeljo 29. febr. smo se sešli na povabilo odbora gospodarskega društva v Ljutomeru, da bi se posvetovali zaradi letošnje razstave v Gradcu. Največ čudno se je meni pri tej seji zdelo, da je zmanjkalo ravno tistih Ljutomerčanov, kateri so nam kmetom, kolikor se spamtim, pri eni priliki razlagali, kako se oni za naše potrebščine potegujejo in kako na dobro nas kmetov delajo, da bi mi kmetje le podpirali njihovo nemško kulturo in pripravljali se z njimi vred za prusovsko piket haubo, za katero tako hrepenijo. Res ti gospodje so pre „nobel“, in previsoke glave da bi z nami sedeli v gospodarskem društvu; za to smo mi kmetje jim priprosti; samo za to smo jim dobri, da od nas slovenskih kmetov izsejajo vsak krajcar, da od nas in med nami dobro živijo. Mi smo pri omenjeni seji pokazali, da nam gre za naše lastno dobro in smo se tudi ob enem prepričali, da Ljutomerski „veterinarki“, ki so danes Turki, jutri protestanti, nimajo za nas slovenske kmete nobenega občutka in toraj jim ne verujemo pa ne zaupamo ničesar več.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor namerava nekaj najnujnejših postav: zakon zoper odušstvo, legaliziranje itd. dognati do 20. marca, a potem zavolj praznikov zborovanje odložiti do 2. aprila, potem pa letošnji proračun v pretres vzeti. Mesenca maja ali junija bi deželni zbori prišli na vrsto. Sedaj snujejo novo obrtško postavo. Ustavaki so hoteli zavrči člen III., ki določuje skrb za zdravje in življenje delavskih pomagačev, a naši poslanci jim želje niso spolnili. Trgovski minister baron Korb povabil je nekaj naših poslancev, naj bi mu pomagali pri sklepanju nove trgovske nagodbe s prusko Nemčijo; izmed slovenskih poslancev je k važnemu delu pozvan g. dr. Poklukar. Brambovski minister Horst je liberallec in ustavak ter je največ kriv, da minister Stremajer ni popolnem ministrovanja še popustil. Naša večina v državnem zboru mu pa je zavrгла obravnavo o vojaški taksi do

tiste dobe, ko minister Horst predloži obečane polajžbe gledé na vojaško postavo. Polajžanj tirjajo posebno kmetški poslanci za edine sinove staršev in za bogoslovce; sploh pa so zoper vojaško takso, ker bi zopet kmetški ljudje največkrat imeli v žep segati in plačevati za sine, kateri so jim pri novačenju bili kot nesposobni zvrženi. To je tudi popolnem resnično. Kajti kmetških ljudij je največ in kakor se izmed njih največ vojakov pobira, tako bi tudi število onih, ki niso za vojaštvo in za ktere bi se imela taksa plačati, bilo pri njih največje. Novi finančni minister Kriegsau rekel je v proračunskem odseku, da hoče primanjkljaj pokriti z novimi dačami, a ne s povišanjem starih. Prav, vendar med novimi dačami želimo videti prav debel borzni davek. Na borzi barantajo z milijoni goldinarjev, ondi naj finančni minister globoko segne v žep, naj se ne ustraši nobenega civiljenja Judov in njihovih liberalnih strežcev. — Arliško železnico bodemo za 35 milijonov stavili; res draga bo, a potrebna je. Veselilo nas je zvedeti, da se je pri tej priliki na Magjare pritislilo, katerim bo ova železnica zavolj izvažanja zrnja, vina in živine na Švicarsko itd. velike koristi. Sprejel se je namreč sklep, da se sme železnica staviti le, ako bo ogerska vlada popravila Donavsko strugo, potegnila železnico iz Pešte do Belgrada in privolila v podaljšanje južne železnice od Siseka do Doberlina v Bosni. Načrt Stremajerjeve postave o zboljšanju duhovniške plače je konservativna večina v dotičnem odboru nemilo obsodila kot takšen, ki ne ugaja nikomur ter je celo reč izročila odseku 3 poslancev z nalogom, naj preudari in potem nasvetuje, kaj storiti? V odseku so sami konservativci: Jireček, Ručka in Fischer. Slovenski poslanci g. dr. Poklukar, plem. Schneid, knez Windischgrätz in dr. Vošnjak oglasili so se pri novem naučnem ministru in zahtevali, naj se slovenska gimnazija v Kranji ohrani. Dalje so tirjali, naj se v ljudskih šolah slovenščina rabi vseskozi kot učni jezik, v srednjih (gimnazijah in realkah, pripravniških) pa se naj nastavlja sam taki profesorji, ki so tudi slovenščine popolnem vešč, da zamorejo slovenskim dijakom pomagati, dokler še ti nemščine dobro ne znajo. Minister se ni kazal Slovincem tako protiven, kakor je bil Stremajer. Rekel je: „da ni prijatelj ponemčevanja ter da šole imajo namen ljudstvo izobraževati in temu podlaga mora povsod biti domači narodni jezik“. No, ta pesem je uže drugačista, nego nam je Stremajer toliko let pel — o edino zveličavnej nemškeje kulturi! Zato upamo boljših dnij. Čehom je ta minister uže v nečem ustregel! ukazal je namreč, da ima gimnazija v Mezeriči postati vsa česka. Za Sletno šolanje začnajo liberalni nekateri mestni zastopi poganjati se ter nasajati na Lienbacherjev nasvet o Sletnem šolanju. To nam je celo razumljivo, ker mestjanu dobro kaže svojega paglavca do 14. leta v šolo zapirati